

Fabrikterne, have fast Løn, de have ingen Interesse i Søndagsarbejde, de ville helst ud at spadserere med deres Familie; og der er ingen Principal, der vil lade Værktødet gaa sin egen Gang uden Tilsyn. Jeg mener, at hvis man nøiagtig vilde efterse, hvorledes Søndagen bliver benyttet som Arbejdsdag, saa vil man komme til det Resultat, at denne Lov er urimelig og slet ikke nødvendig.

Buff: Jeg havde den Fornøielse at være til Stede, da dette Lovforslag sidst behandlede, og jeg vil gjerne for mit Bedkommende sige et Par Ord, især da det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgtreds (Chr. Jensen) har talt, og jeg vil dog sige den ærede Forslagsstiller Tak, fordi han har bragt dette Forslag frem. Vi have jo nylig behandlet en Række Lovforslag, som skulle bøde paa forskjellige Mangler. Jeg tænker nu ikke, at den ærede Forslagsstiller her, og de, der have stillet de andre Forslag, ville sige, at deres Forslag i Ordlyden ere saa fuldstændige, som det var ønskeligt — at have ramt just det, de skulle. Jeg tvivler paa, at de Forslag, jeg siger til, have gjort dette; men Tanken er jo at støtte de sædelige Bestræbelser, der er i Folket; saaledes naar vi staa overfor Drukkenstaben, bilde vi os ikke ind, at vi ved Lov kunne afstaffe Drukkenstab; men ved forskellige Love kunne vi dog støtte de Bestræbelser, som ere i vort Folk imod Drukkenstaben, og saaledes betragter jeg ogsaa dette Lovforslag, der er indbragt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgtreds (P. Holm), som jo ikke vil give dette ud for et Mesterværk — han har jo endnu i Dag erklæret, at han var villig til at ændre det paa mange Punkter, hvis det er nødvendigt; men det ærede Medlem vil ved denne Sag — antager jeg — støtte den Bestræbelse, som er i vort Folk for at støtte dem, som forurettes og plages, om jeg saa maa sige, helligt og søgt, uaf-ladeligt ved den Tyendelov, vi nu have — jeg tænker nu navnlig paa Tyendet — og kan det gøres ved, at et saadant Lovforslag kommer frem, saa vil jeg bidrage Mit til at støtte disse Bestræbelser. Jeg synes ikke, at vi skulle være saa misfornøiede som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgtreds, og i Grunden er det ærede Medlem ikke rar at tilfredsstille, for paa den ene Side — det var jo dog egentlig den røde Traad, der gik igjennem hele hans Udtalelse — var han imod Lovforslaget, var en bestemt og afgjort Modstander af Lovforslaget; men paa den anden Side henfaldt han i sit Foredrag til Seremiader. Forslaget var ikke skarpt nok, det

skulde gaaes igjennem bedre; jeg siger derfor det ærede Medlem, at jeg er bange for, at hverken den ærede Forslagsstiller eller Andre kunne tilfredsstille ham i det Stykke; paa den ene Side er der taget meget for Meget med og paa den anden Side er der taget lidt for Lidt, saa det er ikke saa lige at tilfredsstille det ærede Medlem. Naar han saa skarpt og bestemt udtalte — og det var for mig ogsaa en Anledning til at bede om Ordet — og gjentog det flere Gange, at der eksisterer ingen Mester eller Arbejdsgiver, der vil tvinge sine Arbeidere til at arbejde om Søndagen, saa er det fuldstændig urigtigt, jeg har desværre Erfaringer for det Modsatte. Jeg giver ikke disse Erfaringer ud for at være den almindelige Regel, det er det Gud ske Lov ikke, men vi have ude paa Landet Ex-emples paa, at Gaardmænd og Herremænd og Andre ved forskellige Leiligheder have drevet deres Folk til mod deres Villie at arbejde om Søndagen, ikke alene paa deres egne Marker og ved deres eget Agerbrug, men ogsaa til at arbejde for Vildfremmede. De have prøvet paa at gøre Modstand, men denne Sags Resultat er blevet, at Husbonden med Tyendeloven i Haanden har kunnet være i Stand til at jage dem bort, uden at de have været i Stand til at faae deres Tilgodehavende, fordi de have været opsetfige imod deres Husbond; saa naar det ærede Medlem siger, det eksisterer ikke, saa er det ikke Tilfældet; det kan virkelig eksistere, saaledes som Lovgivningen nu er, og det maa det ærede Medlem forlade mig, at det har han ikke Ret i. Om det ikke skulde kunne eksistere blandt Bybefolkningen, det skulde dog være ganske underligt; thi jeg tror ikke, at vi ude paa Landet ere bedre end andre Mennesker, men jeg tror heller ikke, at vi ere værre, og derfor siger jeg, at naar den ærede Forslagsstiller i Begyndelsen af sit Foredrag i Dag, da han anbefalede Lovforslaget, ligesom var bange for eller antydede, at vi fra Landbrugets Side muligvis skulde have noget imod dette Lovforslag — det gik saadan igjennem hans Udtalelser, at der maaske i Landbruget stilledes saadanne Krav af de praktiske Forhold, at et saadant Lovforslag ikke skulde kunne gennemføres, og derfor opfordrede han os Landbrugere til at være saa imødekommende som muligt — da vil jeg for mit personlige Bedkommende sige, at jeg kan ikke indse, at dette Lovforslag kan stade Landbruget i fjerneste Maade; i Særdeleshed, naar vi læse det 4de Stykke i § 1, gad jeg vidst, hvad vi skulde kunne forlange Mere af Frihed i den Retning, end denne Lov vilde tillade, hvis den blev vedtaget ordret. Nu har jeg været Husbond i